

UZASADNIENIE

do Zarządzenia Nr 5.2026

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu

z dnia 28 maja 2026 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Krowiarki”

W myśl art. 22 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r., poz. 13 ze zm.) dla rezerwatu przyrody, do czasu sporządzenia planu ochrony, sprawujący nadzór sporządza projekt zadań ochronnych, który opisuje istniejące zagrożenia oraz wskazuje sposoby ich eliminacji lub ograniczania.

Zgodnie z Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 7 kwietnia 2025 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Krowiarki” (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2025 r. poz. 1913), celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ekosystemów leśnych, w tym ciepłolubnych buczyn storczykowych wraz ze stanowiskami rzadkich i zagrożonych przedstawicieli flory, w szczególności z rodziny storczykowatych.

Dla przedmiotowego rezerwatu przyrody nie sporządzono dotychczas planu ochrony, natomiast z uwagi na potrzebę kontynuacji prowadzonych w obrębie rezerwatu działań mających na celu ochronę populacji obuwika pospolitego *Cypripedium calceolus* istnieje konieczność pilnego ustanowienia zadań ochronnych.

Nadleśnictwo Bystrzyca Kłodzka do końca 2023 roku realizowało projekt pn. „Programu ochrony czynnej stanowisk obuwika pospolitego *Cypripedium calceolus*, w ramach którego wykonywane były zabiegi ochrony czynnej zmierzające do ochrony i zwiększania populacji obuwika na terenie Nadleśnictwa, w tym utworzonego w 2025 roku rezerwatu przyrody „Krowiarki”. W ramach programu opracowana została „Metodyka ochrony obuwika pospolitego na terenie Nadleśnictwa Bystrzyca Kłodzka”, gdzie zespół naukowców szczegółowo określił koncepcję ochrony obuwika, w tym zalecenia dotyczące czynnej ochrony tego gatunku. Kluczowym w tym zakresie działaniem jest kontynuacja zadań ochronnych realizowanych w poprzednich latach przez Nadleśnictwo w ramach ww. programu.

W celu ochrony i odtwarzania populacji obuwika pospolitego najpilniejszym do podjęcia działaniem jest ograniczenie konkurencji (o przestrzeń życiową, dostęp do światła słonecznego) ze strony występujących licznie nalotów i podrostów drzew. Obecne tu drzewostany są w znacznym stopniu na etapie odnawiania, po przeprowadzonych rębniach (zgodnie z PZO rębnią stopniową gniazdową udoskonaloną IVd). Zwarcie warstwy drzew na tym etapie określane jest tutaj jako umiarkowane lub przerywane, dlatego też, z punktu widzenia ochrony obuwika, problemu nie stanowi zacienienie wynikające z silnego zwarcia drzewostanu, lecz z ekspansji silnie rozwijającego się młodego pokolenia drzew, głównie buka. W związku z tym działania ochronne skupiają się wyłącznie na warstwie runa i podszytu.

Przewidywanym efektem ustanowionych działań ochronnych powinny być:

- poprawa warunków dla rozwoju obuwika pospolitego w miejscach prowadzonych zabiegów,
- zwiększenie liczebności populacji obuwika w wydz. 316a, większa liczba pędów generatywnych,
- polepszenie stanu ochrony obuwika w wydz. 316a – poprawa wskaźników kardynalnych „liczba kęp” i „ocienienie” (w stosunku do wyników ostatniego monitoringu populacji prowadzonego w 2025 roku),
- pojawienie się okazów obuwika w miejscach, gdzie był stwierdzany do kilku lat wstecz i gdzie przeprowadzone zostały działania ochrony czynnej (wydz. 308nx, 300a, 297a),
- poprawa warunków siedliskowych dla innych ciepłolubnych gatunków roślin, charakterystycznych dla buczyn storczykowych (w tym innych gatunków storczyków),
- poprawa stanu ochrony siedlisk przyrodniczych stanowiących miejsca występowania i rozwoju obuwika.

W celu monitorowania efektów prowadzonych działań ochrony czynnej, a także stanu ochrony populacji obuwika pospolitego niezbędne jest przeprowadzanie w tym zakresie stałego monitoringu przyrodniczego według jednakowej metodyki.

Projekt zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska – pismo znak DZP-WP.6201.28.2026.KH z dnia 25 maja 2026 r.

Mając na uwadze charakter niniejszej regulacji, zarządzenie będzie miało wpływ na wydatki Budżetu Państwa w zasobach Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu związane z przygotowaniem oraz realizacją zadań ochronnych ustalonych dla obszaru rezerwatu. Zadania ochronne mogą być także prowadzone w ramach gospodarki leśnej prowadzonej i finansowanej przez Lasy Państwowe. Zarządzenie nie będzie mieć bezpośredniego wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów. Nie naruszy także przepisów zawartych w prawie Unii Europejskiej.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska we Wrocławiu
p.o. Regionalny Konserwator Przyrody
we Wrocławiu

Katarzyna Łapińska

*/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/*